

Poštovani članovi,

Tema trećeg broja elektronskog letka koji je Unija poslodavaca kreirala u sklopu projekta *Skills for youth (Vještine za mlade)* je „**Preduzetničke vještine u službi bolje zapošljivosti mladih**“.

Razvoj preduzetničkih vještina prepoznat je kao jedan od prioriteta politike razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori i čini sastavni dio ključnih strateških dokumenata iz ove oblasti poput Nacionalne strategije zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa, Operativnog programa za razvoj ljudskih resursa, Strategije razvoja stručnog obrazovanja i, posebno, Strategije cjeloživotnog preduzetničkog učenja.

Osvrnućemo se ukratko na postignuto u sistemu formalnog obrazovanja.

Osnovno obrazovanje

Izborni predmet Preduzetništvo urađen je za osmi razred osnovne škole. Izučava se sa jednim časom nedeljno ili 33 časa godišnje. U toku školske 2011/12 godine za izučavanje ovog predmeta opredijelilo se 88 učenika. U četiri osnovne škole (OŠ "Srbija" Bar, OŠ "Milija Nikčević", Nikšić, OŠ "Oktoih", Podgorica i OŠ "Nikola Đurković", Risan) je realizovan pilot projekat "Razvoj preduzetničkih kompetencija u ISCED 2", u okviru realizacije inicijative SECEEL-a (Centra za preduzetničko učenje jugoistočne Evrope).

Srednje obrazovanje

Program „ Mladi preduzetnici“ od školske 2012/13.godine počinje da se realizuje u srednjim stručnim školama u okviru predmeta Preduzetništvo, u svim područjima rada osim ekonomije. Uspješno je zaživio koncept preduzeća za vježbu ali za sada samo u srednjim školama koje obrazuju za zanimanja iz oblasti ekonomija, pravo i administracija.

Školske 2012/13.god, predmet se realizovao u 15 srednjih škola i osnovano je 70 preduzeća za vježbu u kojima praktična znanja i vještine iz oblasti preduzetništva stiče oko 1200 učenika. U okviru projekta MNE 011 otvoreni su preduzetnički centri u tri srednje stručne škole na sjeveroistoku Crne Gore. Međutim, predmetni program Preduzetništvo za gimnazije ne postoji ni kao redovni (obavezni) niti kao izborni.

Visoko obrazovanje

Na ustanovama visokog obrazovanja u Crnoj Gori, predmet Preduzetništvo postoji na svim univerzitetima u okviru nekih studijskih programa sa biznis orijentacijom, kako na osnovnim tako i na postdiplomskim studijama. Međutim, ovaj predmet još uvijek nije prisutan na fakultetima neekonomske struke. Izuzetak predstavlja inicijativa SEECEL-a, u okviru koje su na Humanističkim studijama UDG-a i na Filozofskom fakultetu realizovani moduli Preduzetništvo.

Iako evidentno da je u pogledu razvoja preduzetničkih vještina urađeno puno u sistemu formalnog obrazovanja, još uvijek je savjetodavna i finansijska podrška potencijalnim preduzetnicima/ama ograničena na komercijalne i finansijske institucije čije su kreditne linije često nepovoljne i podrazumijevaju visoke kamatne stope. Mreža postojećih biznis centara i/ili inkubatora je nedovoljno razvijena i u pogledu ljudskih resursa i fizičke infrastrukture.

Pozitivne inicijative koje je svakako potrebno izdvojiti jesu obuka nezaposlenih lica i krediti za samo-zapošljavanje Zavoda za zapošljavanje CG, kreditna linija za mlade u biznisu Investiciono-razvojnog fonda i aktivnosti Business Start-up centra iz Bara.

Unija poslodavaca Crne Gore
IX crnogorske brigade 11
Podgorica
Tel. 020 209 250
Faks 020 209 251
e-mail: upcg@t-com.me
www.poslodavci.org

Kontakt osoba: Ana Maraš, savjetnik za obrazovanje i rad sa članstvom

Za više informacija o projektu posjetite:

www.skillsforyouth.eu

Ovaj projekat je finansiran od strane Evropske unije. Odgovornost za stavove izražene u ovoj publikaciji snosi isključivo autor i isti ne predstavljaju nužno i stavove EU.